

LEADER +
w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

Europska iniciatiwa za wjesne kónčiny

Předśłowo

Kónčina Hornjołužiska hola a haty je jedna z dźewjeć spěchowanskich regionow LEADER+ w Swobodnym staće Sakska.

LEADER+ je zhromadna iniciatiwa Europskeje unije, kotrejež dołhodobnje zaměr je skutkowne sylnjenje a rozwiwanje wjesnych kónčin jako atraktiwny žiwjenski, dźěłowy a wočerstwjenski rum za jeje wobydlerjow. Znamješko „+“ woznamjenja nowy nakład tuteje iniciatiwy za čas wot 2002 do 2006. LEADER+ wuchadźa z aktiwneho sobuskutkowanja potrjechenych ludži a podpěruje jich při wuwijanju a zwoprawdženju nowych modelow k rozwiwanju wjesnych kónčin w regionje. Dže wo rozrisanja, zwužitkowace přirodne a kulturne potenciale.

Kónčinje Hornjołužiska hola a haty poskićuje so za čas wot 2002 do 2009 něhdže 2,9 milionow euro k zwoprawdženju jeje zaměrow.

W tutej mapje namakaće informacije wo kónčinje LEADER+ Hornjołužiska hola a haty, předewšěm pak projekty a jich zaměry a wuslědki, kotrež so mjez 2002 a 2006 zwoprawdźichu resp. hišće zwoprawdžeja. Dohromady 38 projektam bě so spěchowanje přizwoliło. Z tym so jim přiražka europskeje zhromadneje iniciatiwy LEADER+ za realizaciju přidžěli.

Přeprošujemy Was, zo byšće so podali na wotkrywanje kónčiny Hornjołužiska hola a haty, zo byšće naše projekty a našich partnerow wopytali, so z nimi rozmołwjeli, sej nazhonjenja wuměnjeli a swójske ideje wuwiali.

Wšitkim projektowym partneram LEADER+ přejemy dale dobre ideje a zmužitósć, tež w přichodže příkladne projekty wuwijać. Wšěm čitarjam tuteje zběrki informacijow přejemy, zo bychu předstajene projekty jim nastorki k swójskim aktiwitam podawali.

Towarstwo k wuwijanju
kónčiny Hornjołužiska hola a haty z.t.

Marketingowa towaršnosť
Hornja Łužica–Delnja Šleska zwr

Kónčina LEADER+ Hornjołužiska hola a haty leži we wuchodze Swobodneho stata Sakska w hospodarskej a prózdinskej kónčinje Hornja Łužica-Delnja Šleska. Wopřija 29 gmejnow we wokrjesomaj Kamjenc a Budyšin a we wokrjesu Delnja Šleska/Hornja Łužica na cyłkownej płońinje něhdze 1.210 km² a ma něhdze 76.386 wobydlerjow. Něhdze 30.000 ha kónčiny wučinja Biosferowy rezerwat UNESCO Hornjołužiska hola a haty. Mnohostronski přirodny rum, wysoka kwalita wobswěta kaž tež jónkrótnosć serbskeho sydłenskeho ruma su hłowne swojoraznosće regiona.

Ćežišćo iniciatiwy LEADER+ w kónčinje Hornjołužiska hola a haty je zwyżenje hódnoty přirodneho a kulturneho potenciala.

Hłowne směrnicy za region wopřijeja slědowace zaměry wuwěca a aktiwity:

- » hospodarski region Hornjołužiska hola a haty
 - zasydlenje poslužbow wyšeje hódnoty
 - hospodarske wužiwanje přirodnych resursow
- » europski modelowy region trajneho hospodarjenja
 - wužiwanje maćiznow róstnych surowiznow
 - produkcija a zwičnjowanje specialitow
- » kónčina turizma a bliskeho wočerstwjenja Hornjołužiska hola a haty
 - wutwar turistiskeho poskitka temow
 - splećenje turistiskich poskitkow do syćow
 - zapřijeće ratarjow a wobhospodarjow hatow do turistiskich poskitkow
- » žiwjenje w kónčinje Hornjołužiska hola a haty
 - wožiwjenje městow a wsow
 - sylniše zapřijeće młodžiny a njeaktiwnych do towaršnostneho žiwjenja
- » serbski sydłenski rum jako wrota do wuchodneje Europy
 - zachowanje serbskeho žiwjenja
 - wrota do wuchodneje Europy – wužiwanje dwurěčnosće

Waši narěčni partnerojo:

W Towarstwje k wuwěwanju kónčiny Hornjołužiska hola a haty z.t. jako lokalnej akciskej skupinje su so akteroj z hospodarstwa, towarstwow a komunow zjednočili, kotrychž wjaza zhromadny zajim na wuwěwanju regiona.

Kontakt

Towarstwo k wuwěwanju kónčiny Hornjołužiska hola a haty z.t.

předsyda: knjez Jörg Lesche

c/o Krajnoradny zarjad Budyšin

Dwórnišćowa 9

02625 Budyšin

telefon: +49 (3591) 323710

telefaks: +49 (3591) 323713

Management iniciatiwy LEADER+ wukonja wot apryla 2004 sem Marketingowa towaršnosć Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr. Jeje nadawk je koordinowanje, přewod projektow a zjawnostne džěto – přede wšitkim pak kooperacija z akterami na městnje.

Kontakt

Marketingowa towaršnosć

Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr

Management LEADER+:

knjeni Antje Lehmann, knjeni Hana Budarjowa

jednaćel: dr. Holm Große

Tzschirnerowa 14a

02625 Budyšin

telefon: +49 (3591) 487713

telefaks: +49 (3591) 487748

info@oberlausitz.com

www.oberlausitz.com

LEADER+

w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

Projekty w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

1

Nowe energije – Radworski model (studija zwoprawdźomnosće)

2

KRABAT – wuwiwanje a nałożowanje instrumentarija za regionalny marketing

3

Wutwar „westernskeho sydlišća“ w Dubcu

4

Tydzeń lužiskeje ryby

5

Architektoniske naćiski studentow k wuhotowanju wumělskeje krajiny „Bjerwałdski jězor“

6

Studija zwoprawdźomnosće nastupajo potencial wuwiwanja trajnych hospodarskich wobtokow na zakładze produkcije surowiznow kaž tež jich předžěłanja w gmejnje Wysoka Dubrawa

7

Natwar wobydlerskeje telewizije KRABAT TV

8

Wučbny a demonstraciski kabinet za kubłanje zežiwjenja

9

Rozšěrjenje „Erlichtec dwora“ w Rěčicach (studija zwoprawdźomnosće)

10

Wuhotowanje kolesowanskeje šćežki po serbskej Łužicy a wuwiwanje a splećenje pawšalnych poskitkow k tutej šćežce

11

Wuwiwanje centruma płužadloweho lětarstwa w Klukšu

12

Aktiwny marketing za 3. mjezynarodny KRABATOWY swjedžen regiona

13

Management iniciatiwy LEADER+

LEADER+

w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

Projekty w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

14

Projekt wumělskeje krajiny „Bjerwałdski jězor“

15

Kolesowanska cyrkej w Džěžach (Diehsa) jako wobstatk syće kolesowanskich šćežkow w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

16

Kubłanje seniorow – žórło wobydlerskeho angažementa w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

17

Wrota do dwurěčneje Łužicy – znowanatwar Serbskeho toroža

18

KRABATOWY nowy wudwor we Wulkich Ždžarach

19

Natwar wuhladnišća w bizonowym chodrje

20

Koncepcija za zarjadowanje jednotneho systema informacije a wodženja turistow po kónčinje LEADER+ Hornjołužiska hola a haty

21

Saněrowanje kuchinskeho pawiljona w Njeswačanskim hrodowskim parku – natwar turistiskeje informacije

22

Saněrowanje Delnjeho młyna we Wósporku jako techniski pomnik

23

Burski statok „Archa Noaha“ – skotarstwo na wsy – hinaši wólnočasny poskitk za džěci a z džěćimi

24

Wudaće noweho wobrazoweho zwjazka „Čłowjek a přiroda w Biosferowym rezerwaće Hornjołužiska hola a haty“

25

Zhromadny koncept k wuwicu turizma gmejnow Njebjelčicy a Pančicy-Kukow „Kamjeń KRABATA“ a Jaworskeje motocrossoweje čary

LEADER+

w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

Projekty w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

26

Znowanatwar kładžiteho domu „Gródkowska bróžnja“ a zarjadowanje jako wjelči dom

27

Naprawy w sydlišću „Erlichtec dwór“

28

Nakupowanski přewodnik „Regionalne speciality z kónčiny Hornjołužiska hola a haty“

29

Šulska bróžen – burski statok jako rjadowniska stwa

30

Archeologiske zajimawostki podłu nadregionalnych kolesowanskich šćežkow w kónčinje Hornjołužiska hola a haty – wuwijanje produktow a zarjadowanje do eksistowacych poskitkow kolesowanskich šćežkow

31

„Łužica słodži“ – kampanja za hromak a běrny w sakskej Łužicy

32

Ratarski marketing za KRABATOWY region – koncept za wuwíce a zwičnjowanje regionalnych wobtokow maćiznow a energije

33

Polěpšenje serwisa kolesowanskim turistam w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

34

Wudźělanje koncepta za wužiwanje a wobhospodarjenje KRABATOWEHO młyna w Čornym Chołmcy

35

Konceptija wo industrijno-kulturnych kubłach w kónčinje Hornjołužiska hola a haty z ćežišćom wokrjesa Delnja Šleska/Hornja Łužica k dobywanju nowych partnerow a jich wzajomneho splećenja do trajneje syće za knihujomne turisticke poskitki

LEADER+
w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

Z wóčkom do přichoda

W nowej spěchowanskej periodže 2007 do 2013 maja so wšitke instrumenty spěchowanja wjesnych kónčin (stopnjowanje kmanosće wubědźowanja ratarstwa a lěsnistwa na zakładže spěchowanja přestrukturowanja, wuwica a inowacije; polěpšenje wobswěta a krajiny přez spěchowanje wobhospodarjenja kraja, zwyżenje žiwjenskeje kvality we wjesnych kónčinach a spěchowanje mnohostronskosće w hospodarstwje) w cyłku zasadzić. Tež instrument LEADER změje při tym wusahowacu wahu.

Za tutón zaměr so koncept za kónčinu Hornjołužiska hola a haty tuchwilu dale wuwija a tematisce znowa wusměri.

Wuchadžejo z programa LEADER II, dotalneho kónčinoweho koncepta LEADER+ kaž tež ze zwjazowacych elementow w kónčinje Hornjołužiska hola a haty (wulka hódnota přirody, žiwa wzajemnosć kulturow w dwurěčneje Łužicy, inowatiwne koncepty za dołhodobnje skutkowace regionalne wuwice kaž tež ratarske wobhospodarjenje a hatnistwo) ma so w přichodže z pomocu systema atraktiwnych „wukładnych woknow dwurěčneje Łužicy“ na dalšim wuwijanju a splećenju dotalnych poskitkow a tworjenju njeprětorhnjenych regionalnych rječazow tworjenja hódnotow džělać.

Zjawnostne džělo a marketing za regionalne produkty a turisticke poskitki a jich rozšěrjenje, zwyżenje regionalneho tworjenja hódnotow, kreatiwnne mobilne poskitki za wjesne kónčiny, zwjazane z turistiskimi cilemi a přebywanjom kaž tež wutwar poskitkow za našich młodych ludźi maja w přnim rjedže tomu přinošować, zo so džělowe městna w regionje zaruča a stworja. Wodźacy wobraz a hłowny zaměr wobstejitej na jednej stronje w tym, wulku a awtentisku hódnotu Hornjeje Łužicy jako prózdniński region č. 2 ze swojej jónkrótnej krajinu hole a hatow za dowolnikarjow a hosći na krótkim přebytku tule dale wutwarić, a na druhej stronje – a předewšěm tež – w tym, naš region tež w přichodže za našich ludźi a zhromadnje z nimi, ze Serbami a Němcami, tak wuhotować, zo skića přijomne žiwjenje. Za naše džěci a přichodnych tworicielow kónčiny Hornjołužiska hola a haty.

spěchowane wot zhromadneje iniciatiwy LEADER+

Impresum
wudawaćel:
Marketingowa towaršnosć
Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Tzschernewa 14a
02625 Budyšin
telefon: +49 (3591) 48770
telefaks: +49 (3591) 487748
info@oberlausitz.com
www.oberlausitz.com

Za wobsah wopisanych projektow su nošerjo projektow zamołwići.

fota:

nošerjo projektow, archiw Marketingoweje towaršnosće Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr, Maćij Bulank, Rainer Ponier, titulny wobraz: archiw Přirodoškitneje stacije Njeswačidło

sadźba a wuhotowanje:

marung+bähr

ćišć:

WinterDruck Ochranow

Nowe energije – Radworski model (studija zwoprawdźomnosće)

1

Projekt

Zaměr projekta je, wuwić koncept bliskoćoplotneje syće za wjes Radwor, wužiwać nowe nošaki energije. W přihotach na to pruwowachu a předstajichu so w předležacej studiji jako přenje kroče techniske móžnosće, trochowanja hospodarskosće, wujasnjenje regionalnych nakromnych wuměnjenjow, mnóstwo so poskićaceje biomasy a rječaz jeje poskićenja, móžne stejnišća připrawow, hruby techniski koncept dobywanja a rozdźelowanja energije, spěchowanske móžnosće a akceptanca připrawy mjez tudy bydlaćej ludnosću.

Studija wěnuje so wosebje prašenju poskićenja paliwow, produkcije, woteběranja a rozdźelenja energije. Wosebitosć projekta a nadawki, kotrež maja so hišće rozrisać, su mnóstwo paliwow na wěstu sezonu, wotkrywanje wikow nowych paliwow a dalše wuwiwanje technologije energiju produkowacych připrawow.

We wobłuku studije buchu přeni partnerojo za projekt aktiwizowani. Wo wuslědkach studije buchu gmejnska rada, wuběrk LEADER+ a zajimowani zastupjerjo regionalneho hospodarstwa a ratarstwa informowani.

Poskitki

- » projektne partnerstwa k wuwiwanju připrawow a optimizowanju stejnišćow
- » poradźowanje a wudźělanje při twarje a wobhospodarjenju milinarnjow na bazy biomasy
- » management přetrjeby energije
- » energijowe poradźowanje
- » regeneratiwne wužiwanje energije

Partnerojo

ratarske zawody wokoliny

Komunalna zwužitkowanska towaršnosć

regionalne a nadregionalne srjedźostawske hospodarske předewzaća planowanja připrawow, produkcije komponentow a připrawow, wobhospodarjenja připrawow

Kontakt

Gmejnski zarjad Radwor

Dróha Alojsa Andrickeho 2

telefon: +49 (035935) 21630

telefaks: +49 (035935) 1642

gemeinde@radibor.de

www.radibor.de

Inženjerski běrow Jatzwauk

techniske wuhotowanje – cyłkowne planowanje

Wojerowska dróha 34 /Chelno

02627 Radwor

telefon: +49 (035935) 20052

telefaks: +49 (035935) 20065

info@ib-jatzwauk.de

www.ib-jatzwauk.de

KRABAT – wuwijanje a nałožowanje instrumentarija za regionalny marketing

2

Projekt

Hłowny zaměr projekta, rozrjadowaneho do jednotliwych dypkow, je spěchowanje regionalneho wuwija we wobłuku turizma w dwurěčneje Łužicy. Na slědowacych polach tworja so wuměnjnja za prezentaciju na wikach a druhich zarjadowanjach:

- » internetna prezentacija
- » pućowanska wustajeńca
- » naročne wupokazanje KRABATOWEJE kolesowanskeje šćežki
- » informaciske a wabjenske materialije, na přikład lětak za šulske wulěty, imageflyer kaž tež plakaty a nalěpki

Nazhonjenja pokazuja, zo jewi so wuběrna synteza mjez historiskej a mytiskej figuru KRABATA a serbskim ludom. Z tym so - tež dźakowano tomu, zo je Otfrieda Preußlerowy młodźinski roman KRABAT jara znaty -, wulkotny zwisk k poprawnym městnam skutkowanja (KRABATOWY region) stwori.

Poskitki

- » KRABATA dožiwić, t. r. poskitki šulskim rjadownjam wo stawiznach a tradiciji kaž tež sportowe aktiwity w přirodže, rjemjeslnisce kreatiwnje segmenty, kooperatiwnje dyrdomdejske hry a wulěty, jězby z kanuom, tury po prózdnjeńcach a krosnowanske tury
- » wječorki a wulěty z KRABATOM a/abo Čornym młynkom
- » Wobsvětowa a wučbna zahroda w klóštrje Marijina Hwězda
- » Přirodoškitna stacija w Njeswačanskim hrodže
- » Młodźinska farma Wojerecy
- » Muzej zapadneje Łužicy
- » Hórnistwowy muzej w Hórnikecach

Partnerojo

póslancy Hornjeje Łužicy: knjez Kraus alias KRABAT a knjez Klimek alias Čorny młynk
Serbski ludowy ansambl
turistiske informacije w Kamjencu, we Wojerecach, w Budyšinje, Serbska kulturna informacija
gastronomiske zarjadnišća
wupožčowarnje a porjedžernje kolesow
města a gmejny w KRABATOWYM regionje
Džěćaca a młodźinska syć, Šule w zelenym

Kontakt

KRABATOWY běrow KRABATOWEHO towarstwa z.t.
Hłowna dróha 9
01920 Njebjelčicy
telefon: +49 (3578) 784696
telefaks: +49 (3587) 784697
info@krabatregion.de
www.krabatregion.de

Wutwar „westernskeho sydlišća“ w Dubcu (Daubitz)

3

Projekt

Dubčanske karnewalske towarstwo z.t. twari na swojej ležownosći w Dubcu/Walddorfje westernske sydlišćo z mjenom „Forest-Village-Ranch“. Do njeho słuša cyły rjad wšelako wuhotowanych a wužiwaných drjewjanych twarjenjow, kaž na přikład saloon, music-hall, tequilla-bara, kowarnja, cyrkej a wšelakore předawanišća, w kotrychž poskićuja najwšelakoriše produkty.

Na poslednim kóncu tydženja w juniju zetkawaja so kóždy lěto tysacy lubowarjow countryja ze wšelakich kónčin Němskeje, hdyž wotměwa so swjedzeń countryja na našej ranchi (něhdže 2 ha wulkej). Originalna indianistika, přehladka truckow a rasowych koni, jěchanske prezentacije, reje škričkoweje gardy, showy dźiwjeho zapada našeho towarstwa, třělenske wubědźowanja, zwěrjenc, live-hudźba non stop a mnoho dalšeho słuša k třidnjowskemu spektaklej. Koncerty wšitkich němskich starow country-sceny, kaž Tom Astor, Truck Stop, Jonny Hill, Larry Schuba & Westernunion, Gudrun Lange & Kaktus, Linda Feller a Gunter Gabriel su swoju wizitku tule hižo wotedali.

Poskitki

- » swjedzeń countryja kóždy lěto posledni kónć tydženja w juniju
- » rejwanske wječorki po countryjowej hudźbje
- » swjedjenje countryja za džěći
- » wužiwanje ranch ze stron pěstowarnjow, šulow, towarstwow a dalšich skupin (tež jednotliwe twarjenja)
- » ranch jako wuchadzišćo pućowanjow do rjaneje holanskeje a hatneje krajiny Delnjeje Sprjeweje a Dubca
- » bizonowe chodro
- » přijimanje pućowacych jěcharjow

Partnerojo

Sydlišćo twarja regionalne předewzaća, člonojo towarstwa a mnozy pomocnicy.

Areal, předewšěm při přihoće a přewjedženju swjedženja countryja, wužiwaja mnohe towarstwa a organizacije, kaž Dubčanske Domizniske towarstwo a wohnjowa wobora, Domizniske towarstwo a wohnjowa wobora Chwalecy (Quolsdorf), Třělcowske towarstwo Wuskidź, „Thunder Heels“ Dubc, Originalna indianistika Marion Kuchra a mnozy dalši.

Kontakt

Dubčanske karnewalske towarstwo z.t.
Wjesna dróha 67
02956 Dubc
telefon: +49 (35772) 41035
telefaks: + 49 (35772) 41105
forestvillageranch@gmx.de
www.country-daubitz.de

Tydženje lužiskeje ryby

4

Projekt

Hłowny zaměr „Tydženjow lužiskeje ryby“ je wuwowanje trajneho na přirodu wusměrjeneho turizma w Hornjej Łužicy. Wotměwši so w léće 2004 přěni raz, wuwowachu so tydženje k tradiciji a markowej značce turizma we Łužicy.

„Tydženje lužiskeje ryby“ su zažnu nazymu. Z tym so turistiska sezona kaž tež doba přebywanja hosći w regionje podlěšuje.

Jako gastronomiski wjeršk přinošuja „Tydženje lužiskeje ryby“ posylnjenju regionalneje identity a zadanja so rybarjam, pensijam a hosćencarjam.

Poskitki

- » lětak poskitkow za „Tydženje lužiskeje ryby“
- » kulinariski přewodnik „Wódny muž a módry karp“
- » serwjety a jědzne lisćiki za „Tydženje lužiskeje ryby“
- » chorhoje, informaciske taflički, nalěpki a protyka
- » prezentaciska scěnowina „Tydženje lužiskeje ryby“
- » internetna strona www.lausitzer-fischwochen.de
- » prózdnišne poskitki džěćom a młodostnym
- » tury a wopyty muzejow z přewodom (poskitki skupinam)
- » informacije wo móžnosćach wudženja
- » informacije wo předani rybow
- » poskitki jězbow

Partnerojo

Na „Tydženjach lužiskeje ryby“ wobdžěleja so nošerjo wukonow z hatnistwa, gastronomije a dalši nošerjo wukonow z turistiki (na přikład muzeje, infocentry, zarjadnišća přirodoškita).

Cyłkownje je 39 wobdžělnikow, z toho 8 hatarjow, 21 hosćencow, hotelow a pensijow kaž tež 10 dalšich poskićowarjow, kaž na přikład biosferowy rezerwat, muzeje, priwatni nawodža pućowanja, Přirodoškitna stacija Njeswačidło a jedyn poskićowar jězbow.

Tež wokrjesy Budyšin, Kamjenz a Delnja Šleska/Hornja Łužica kaž tež bjezwokrjesne město Wojerecy a Turistiski teritorialny zwjazk „HOLA a haty w Budyskim kraju z.t.“ „Tydženje lužiskeje ryby“ podpěruja.

Kontakt

Marketingowa towaršnosć
Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Tzschirnerowa 14a
02625 Budyšin
telefon: +49 (3591) 48770
telefaks: +49 (3591) 487748
info@oberlausitz.com
www.lausitzer-fischwochen.de

Architektoniske naćiski studentow k wuhotowanju wumělskeje krajiny „Bjerwałdski jězor“

5

Projekt

Projekt wumělskeje „Krajinowy park Bjerwałdskeho jězora“ wuchadźa ze zaměra, zo by jónkrótny krajinowy rum nastawał, kotremuž je kwalitowe zapříjeće „krajinowe wuměłstwo“ přiměrjene. Tole ma so poradzić přez zjednoćenje wšitkich krajinu wuhotowacych wukonow - wukony krajinowych architektow, wumělcow, architektow, inženjerow a dalších fachowcow.

W studentskej džěłarničce pod nawodom prof. dr. ing. Josa Tomlowa z fachoweho wobłuka twarstwo Uniwersity Žitawa/Zhorjelc (16. do 19. meje 2003) džěše wo registrowanje wěstych bytostnych twarjenjow z drohotnej kulturnohistoriskej twarskej substancu w Delnim Wujězdze – jednej z třoch na Bjerwałdski jězor mjezowacych gmejnow.

Studentskej džěłarničce 2003 slědowašej nazymu 2003 a w pózdnim lěću 2004 mjezynarodnej džěłarničce k projektej krajinoweho wuměłstwa „Krajinowy park Bjerwałdski jězor“. Poslednja z nich spěchowaše so tohorunja z iniciatiwy LEADER+.

Poskitki

» Nowy hród z baroknej zahrodu a jendźelskim parkom, něhdyši zemjanski pedagogij (internatna šula, na kotruž bě młody wjerch Pückler wjacore lěta chodźił), stary tružny młyn (wšitke twarjenja hišće njejsu saněrowane)

» cyrkej w Delnim Wujězdze z bohatym interjerom

» dalše poskitki kołowokoło Krajinoweho parka „Bjerwałdski jězor“: system kolesowanskich šćežkow wokoło jězora, farma dźiwiny w pasmje při Wujězdžanskim brjoze, kładzita cyrkej w Sprjowjach – wjesnym džělu Hamora, wołtar z Cranachskeje džěłarnje w Klětnjanskej ewangelskej cyrkwi, Krajinowy park „Bjerwałdski jězor“ leži přewažnje w sewjeru Biosferoweho rezerwata UNESCO Hornjołužiska hola a haty

Partnerojo

Mjezynarodny kuratorij krajinoweho wuměłstwa

Łužiska jězorina

Spěchowanske towarstwo projekta krajinoweho wuměłstwa

Bjerwałdski jězor z.t.

Zaměrowy zwjazk Krajinoweho parka „Bjerwałdski jězor“

Zarjadniski zwjazk Hamor

gmejny nad Bjerwałdskim jězoram: Hamor, Klětno, Delni Wujězd (z wjesnymi džělemi)

Kontakt

Krajinoradny zarjad wokrjesa Delnja Šleska/Hornja Łužica

Dróha Roberta Kocha 1

02906 Niska

telefon: +49 (3588) 285-383

telefaks: +49 (3588) 285-389

www.nol-kreis.de

Mjezynarodny kuratorij krajinoweho wuměłstwa

Łužiska jězorina

c/o Zaměrowy zwjazk Krajinoweho parka „Bjerwałdski jězor“

Jahnowa dróha 74a

02906 Klětno

telefon: +49 (35895) 56745

telefaks: +49 (35895) 56746

baerwalder-see@t-online.de

Studija zwoprawdźomnosće nastupajo potencial wuwijanja trajnych hospodarskich wobtokow na zakładze produkcije surowiznow kaž tež jich předzěłanja w gmejnje Wysoka Dubrawa

6

Projekt

Zaměr projekta je wudzěłanje koncepta k wuwijanju gmejny Wysoka Dubrawa jako trajne hospodarske stejnišćo, kotryž so na projekty a jeho zwoprawdźenje wusměrja. Model, kotryž ma so wuwić, ma praktisce dopokazać, zo hodža so regionalne rječazy tworjenja hódnotow w dohladneje a přehladneje dobre iniciěrować a wuspěšnje realizować, dźiwajo na wodźace wobrazy a zaměry.

Wudzělać měli so wšitke zwoprawdźomne a trěbne naprawy, kotrež wuspěšnej realizaciji projekta služa.

Poskitki

- » tworjenje a organizowanje džělowych skupin we wobłuku předzěłanja drjewa, róstnych surowiznow, turizma
- » konkretne wobdzěłanje projektow, wuwijanje produktow a poskitkow a podpěra ratarjam při praktiskim přesadźenju
- » přihot investicijow za specielne předzěłanje drjewa we Wysokej Dubrawje z 20 sobudzělaćerjemi

Partnerojo

Kompleksny projekt – bliskoćoplotne zastaranje z biomasy
Hbjelsk
Syć Infrastruktura „wobnowjomne surowizny“
mašinotwar Asch
ratarjo regiona
Sakski krajny zarjad za ratarstwo

Kontakt

Gmejna Wysoka Dubrawa
Hłowna dróha 23
02906 Wysoka Dubrawa
telefon: +49 (35932) 3560
telefaks: +49 (35932) 35619
Gemeinde-Hohendubrau@t-online.de

Natwar wobydlerskeje telewizije KRABAT TV

7

Projekt

1993 založene młodzinske towarstwo „United Clubs for Kulow z.t.“ natwarjowaše wot 1996 wobstajnje widejo-džěłarničku, kotraž skića džěcom a młodostnym móžnosć, so sami we wobłuku medijow kubłać a skutkować.

Na zakładže nahladneho wuwicoweho potenciala a přeća, natwarić „Mjezynarodny multimedia-centrum“ (MMMC), přepoda město Kulow w meji 2003 młodzinskemu towarstwu towarstwowy dom „Stare dwórnišćo“. Zaměr projekta MMMC/Natwar wobydlerskeje telewizije je stworjenje kubłanskich poskitkow na wsy we wobłuku „nowych medijow“ kaž tež poskićowanje generacije přesahowacych móžnosćow wólnočasneje zaběry. Natwar wobydlerskeje telewizije ma přez terestriske wusyłanje šěroke kónčiny wjesneho regiona docpěwać a z tym informaciska poslužba być. Pod hesłom „Wobydlerjo za wobydlerjow“ bywa čłowjek ze swojimi potřebnosćemi a zajimami stajnje w srjedzišću.

Poskitki

- » kursy a džěłarnički we wobłuku nowych medijow
- » projekty w kooperaciji ze šulemi
- » wužiwanje proboweho ruma a žurle za projekty a zarjadowanja
- » zestajenje dokumentacijow wo zarjadowanjach
- » live-wusyłanja wo zarjadowanjach
- » produkcija prezentaciskich widejow za kluby, towarstwa, šule a dalšich
- » bandmeeting (koncert młodych dorostowych skupin), kabaret
- » kinowe wječorki za młodych a starych, młodzinske reje, rejwanske kursy
- » „Silvestinala – Trochu hinaši filmowy festiwal“

Partnerojo

wokrjes Kamjenc
město Kulow
Sakska młodžina na wsy z.t.
Krajne džěłowe zjednoćenstwo Sociokultura Sakska z.t.
Sakski krajny medijowy wustaw
SAEK w regionje
dalši kubłanscy nošerjo

Kontakt

United Clubs for Kulow z.t.
Při dwórnišću 3
02997 Kulow
telefon: +49 (35725) 72447
kulturbahnhof@wittichenau.de
www.kulturbahnhof-wittichenau.de
www.krabat-tv.de

Wučbny a demonstraciski kabinet za kubljanje zežiwjenja w klóštrje Marijina hwězda

8

Projekt

Strowe zežiwjenje k dótkanju – tole je wot septembra 2004 w Zežiwjenskim a zelowym centrumje klóštra Marijina hwězda we wosebitej měrje móžne. Nowy „Wuwučowanski a demonstraciski kabinet kubljanja w zežiwjenju“ skića ze swojej koncepciju a z multifunkcionalnym wuhotowanjom mnohostronske móžnosće wužiwanja. Na přikład hodža so kajkosće a kwalita žiwidłow nazornje předstajeć, wšelake móžnosće jich předžětanja a spřihotowanja praktikować a pokazać.

Kabinet móža najwšelakoriše cilowe skupiny wužiwać, mjez druhim šulerjo w projektnej wučbje, seniorojo w seminarach kaž tež swójby a hobbyjowi kucharjo w kursach stroweho zežiwjenja. Praktiske činitosće a direktne wobchadženje ze žiwidłami maja animěrować k zamołwitemu wobchadženju z nimi a wědomemu rozsudej při nakupi a jědženju.

Poskitki

- » projektne dny kubljanja w zežiwjenju za šulske rjadownje
- » dožiwjenske poskitki wólnočasnym zarjadnišćam, pěstowarnjam a hortam
- » seminary wo strowym zežiwjenju za seniorow
- » „Zetkanišćo stroweho zežiwjenja“- rjad zarjadowanjaw za přetrjebarjow
- » knihujomne poskitki k aktualnym temam zežiwjenja
- » dalekubljanja za wučerjow

Partnerojo

klóšter Marijina hwězda
Sakske statne ministerstwo za wobswět a ratarstwo
Kubłanska agentura Budyšin
Němska towaršnosć zežiwjenja z.t.
zawody a zwjazki regiona

Kontakt

Křesćansko-socialny kubłanski skutk Sakska z.t.
Krótka dróha 8 /Miłočicy
01920 Njebjelčicy
telefon: +49 (35796) 97110
telefaks: +49 (35796) 97116
info@csb-miltitz.de
www.csb-miltitz.de

Klóšter Marijina hwězda
Dróha Jakuba Barta-Čišinskeho 35
01920 Pančicy-Kukow
telefon: +49 (35796) 9930
telefaks: +49 (35796) 99455
info@marienstern.de
www.ekz-marienstern.de

Rozšěrjenje „Erlichtec dwóra“ w Rěčicach (studija zwoprawdźomnosće)

9

Projekt

Tradicionalne wašnje twarjenja kładźitych domow, prezentacija lužiskeho rjemjeslniskeho wuměłstwa mjez tradiciju a modernu a muzealne předstajenje burskeho žiwjenja w zašłosći hodža so w sydlišću „Erlichtec dwór“ na jónkrótne wašnje dožiwić. Mnohe domy buchu ze wsow wokoliny, kotrež buchu brunicy dla wotbagrowe, sem přesadžene. Tutón nowy ansambl w tradiciji lužiskeje holanskeje wsy přiwabja kóždy lěto mnoho hosći.

Zo móhł so poskitk hišće atraktiwnišo wuhotować, bu nadawk za studiju zwoprawdźomnosće k rozšěrjenju sydlišća „Erlichtec dwór“ wudžěleny.

Wutwar PŘIRODO-KULTURNEJE dožiwjenskeje šćežki ma wopytwarjej kulturne aspekty, kaž na příklad tradicionalne rjemjesło abo wosebitosće kładźitych domow, zbližić a zdom budzić zajim za přírodu, mjez druhim přez wobchodźomny akwarij a rozšěrjenu wustajeńcu wo zasydlenju wjelkow we Łužicy. Zapřijejo ležownosće hatnistwa a z rozšěrjenjom wučbneje šćežki do bliskeje hatneje kónčiny stwori so w sydlišću „Erlichtec dwór“ nowy magnet.

Poskitki

- » demonstracija a předań tradicionalneho rjemjeslniskeho wuměłstwa
- » předań přírodných tworow
- » kulturnostawizniske kaž tež wodženja po přírodze
- » wustajeńcy wo burskim žiwjenju 19. lěstotka
- » wustajeńca wo wjelkach
- » kursy k nawuknjenju rjemjeslniskich technologijow
- » tematiske zarjadowanja za skupiny

Partnerojo

Zwjazk hladanja přírody „Łužica“ z.t.
Böttcherec rybarstwo
přemysłownicy w sydlišću „Erlichtec dwór“
Kontaktny běrow wjelčeho regiona Łužica

Kontakt

Gmejnski zarjad Rěčicy
Při hajnkowni 2
02956 Rěčicy
telefon: +49 (35772) 4210
telefaks: +49 (35772) 42127
post.rietschen@kin-sachsen.de
www.rietschen-online.de

Kolesowanska šćežka „Serbske impresije“ – wuhotowanje kolesowanskeje šćežki po serbskej Łužicy

10

Projekt

Zapřijete zběrku materialijow „Serbska kulturna čara“ bu tematiska kolesowanska šćežka w kole „Serbske impresije“ po serbskej Łužicy wuwita. Započina so na sewjeru wokrajesa Budyšina. Přeprošuje na kulturje zajimowanych kolesowarjow, zo bychu slědy dwurěčnosće wotkrywali. Najprjedy bu čara mjez Stróžu/Hučinu a Pančicami-Kukowom wupokazana, wuwichu so poskitki ke kolesowanskej šćežce a čišćeše so lětak „Serbske impresije“ w štyrjoch rěčach. W přichodže slěduje internetna prezentacija. Wuspěšne wobdźělanje projekta bazuje na dobrym zhromadnym dźěle městow a wsow Turistiskeho teritorialneho zwjazka „Hola a haty w Budyskim kraju z.t.“ z nošerjemi wukonow kónčiny, krajnoradnym zarjadam Budyšina a serbskimi institucijemi a zarjadnišćemi.

Poskitki

- » knihujomne poskitki za pućowacych na kole
 - kolesowanje bjez wačokow
 - kolesowanje za šulske rjadownje
 - hwězdne tury
- » tematiske wodženja „Serbske impresije“

Partnerojo

hosćićeljo regiona
nawodnica jězbow a přewodźerka hosći knjeni Kost
DOMOWINA – Zwjazk Łužiskich Serbow
Załožba za serbski lud
Turistiske tzwr – Kraj a ludžo
Marketingowa towaršnosć Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Kolesowy pool Łužica „Po Hornjej Łužicy na kole“
Přećeljo kultury a domizny Njeswaćidło z.t.
KRABATOWE towarstwo z.t.

Kontakt

Turistiski teritorialny zwjazk
„Hola a haty w Budyskim kraju z.t.“
Při knježim dworje 4c
02699 Rakecy
telefon: +49 (35931) 21220
hotline 0180 56 50 56 0
telefaks: +49 (35931) 20021
info@oberlausitz-heide.de
www.oberlausitz-heide.de

Marketingowa towaršnosć
Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Tzschirnerowa 14a
02625 Budyšin
telefon: +49 (3591) 48770
telefaks: +49 (3591) 487748
info@oberlausitz.com
www.oberlausitz.com

Wuwowanje centruma płužadloweho lětarstwa w Klukšu

11

Projekt

Łužica je jónkrótne kónčiny za płužadlowy sport. Tule su nadpřerěznje dobre wuzběhowace wětry, je mało wobmjezowanjow při wužiwanju powětroweho ruma a Łužica su wrota k termisce aktiwnym lětanskim kónčinam Pólskeje a Čěskeje. Tuta jónkrótnosć spožča Łužicy potencial, zo stanje so z bliskowočerstwjenkeje kónčinu za 38.000 płužadlowych lětarijow w Němskej a jich swójby. Wuwiwawši so k mjezynarodnemu centrumej płužadloweho lětarstwa, bywa Klukšanske lětanišćo nětko tež sportowemu turizmej we Łužicy atraktiwne. Džakowano Klukšanskim mišterstwam a lětarskim lěhwam knihuja hosćo z Němskeje a wukraja dotal wob lěćo 6.000 přenocowanjow we Łužicy a 250.000 km lětanskich čarow. Rezerwy nalěto a w pózdнім lěću měli so hišće zwužitkować.

Měznik na tutym puću běchu swětowe mišterstwa žonow w lětanju z płužadłom 2005 w Klukšu. LEADER+ podpěrowaše přewjedženje swětowych mišterstwow z natwarom komunikaciskeje infrastruktury a ze zaměrnymi marketingowymi aktiwitami. Na tute wašnje móžeše so za poskitkaj „Lětanje z płužadłom we Łužicy“ a „Dowol we Łužicy“ aktiwne wabić.

Poskitki

- » kóždolětnje wobědžowanja w lětanju z płužadłom wo „Pokal starych wuchačow“
- » lětnje lěhwo hosćičelskich towarstwow mjez aprylom a septembrom
- » wukubłanje w lětanju z płužadłom za wšě starobne skupiny, čěžišćo je spěchowanje młodžiny
- » lěty z Klukšanskeho lětanišća za turistow na swójske kóšty
- » wšelake publikacije, kaž brošury abo wideja
- » internetna prezentacija www.aeroteam.de

Partnerojo

Jako partnerojo towarstwa aeroteamKLIX skutkuja předewzaćelstwa turistiskeho hospodarstwa w regionje: poskićowarjo nócłěhow, gastronomojo, drobnowikowarjo a poskićowarjo wólnočasnych zaběrow.

Kontakt

aeroteamKLIX Klub lětanja z płužadłom z.t.
Při lětanišću 5/Zdžar
02694 Wulka Dubrawa
telefon: +49 (35932) 30281
telefaks: +49 (35932) 31333
info@aeroteam.de
www.aeroteam.de

Aktiwny marketing za 3. mjezynarodny KRABATOWY swjedzeń regiona

12

Projekt

Wobsah projekta je wabjenje a wuhotowanje 3. KRABATOWEHO swjedženja w gmejnje Hórnikočanski jězor w lěće 2004. Čežišća běchu při tym mjez druhim zestajenje swjedženskeje nowiny, lětaka wo hłownych zarjadowanjach, plakatow, wabjenskich banerow a widejofilma.

Poskitki

- » programowy zešiwk 3. KRABATOWEHO swjedženja 2004
- » widejofilm za 3. KRABATOWY swjedzeń 2004

Partnerojo

KRABATOWE towarstwo z.t.

DOMOWINA – Zwjazk Łužiskich Serbow

póslancaj Hornjeje Łužicy: knjez Kraus alias KRABAT a knjez Klimek alias Čorny młynk
Serbski ludowy ansambl

towarstwa z KRABATOWEHO regiona mjez Kamjencom a Łazom

rejwanske skupiny, chóry z Pólskeje a Čěskeje

města a komuny w KRABATOWYM regionje

Marketingowa towaršnosť Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr

Kontakt

KRABAT wjesny klub a Domizniske towarstwo

Wulke Ždžary z.t.

Stara póstowa dróha 10 a/ Wulke Ždžary

02999 Łaz

telefon: +49 (35726) 50843

telefaks: +49 (35726) 50844

Management iniciatiwy LEADER+

13

Projekt

Management iniciatiwy LEADER+ wukonja Marketingowa towaršnosť Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr. Jeje nadawki su:

- » koordinowanje, přewod projektow a kontrola wuspěšnosće
- » kooperacija z towarstwami a nošerjami projektow
- » splećenje poskitkow do syće a zawjazanje do zwičnjowanja třěšnjeje znački Hornja Łužica
- » zjawnostne džěło
- » nadregionalne zhromadne džěło z kónčinami, kiž mjezuja na kónčiny LEADER+

Poskitki

- » podpěra a přewod nošerjow projektow při wuwijanju, zapodaću próstwy a zwoprawdženju projektow
- » zjawnostne džěło (fałdowane łopješko wo LEADER+, internetna strona wo LEADER+ www.oberlausitz.com/sites/leaderplus/)
- » kooperacija ze zarjadnišćemi

Partnerojo

Krajne džěłowe zjednoćenstwo – Towarstwo k spěchowanju kónčiny Hornjołužiska hola a haty z.t.

Turistiski zwjazk Hornja Łužica-Delnja Šleska z.t.

komuny, wokrjesy, regionalne a nadregionalne institucije a zarjadnišća (kaž DOMOWINA – Zwjazk Łužiskich Serbow z.t., Krabatowe towarstwo z.t.)

Kontakt

Management iniciatiwy LEADER+ c/o Marketingowa towaršnosť
Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Tzschirnerowa 14a
02625 Budyšin
telefon: +49 (3591) 487713
telefaks: +49 (3591) 487748
antje.lehmann@oberlausitz.com
www.oberlausitz.com

Wuměłska krajina „Bjerwałdski jězor“

14

Projekt

Nowowuhotowanje krajiny něhdyšeje Bjerwałdskeje bruniceweje jamy ma daloko za mjezy regiona sahacy wuznam. Z Bjerwałdskim jězorom njenastawa jenož najwjetši jězor Łužiskeje jězoriny, ale zdobom najwjetši jězor Swobodneho stata Sakska. Na jězor mjezowace gmejny su gmejny Hamor, Klětno a Delni Wujězd, kotrež wobsteja ze swojimi wjesnymi džělemi z cyłkownje 16 wsow.

Zaměr projekta je natwar 350 m dołheho a 18 m wysokeho wozelenjeheneho a z pućikami wuhotowaneho „wucha“. Po kromje wucha hodži so chodźić, a wot tam poskića so wobhladowarjej fantastiski napohlad na najwjetši jězor Sakskeje a w juhu na Łužiske hory. Wosrjedža nastawa amfidźiwadło, w kotrymž budu so koncerty, předstajenja a prezentacije filmow wotměwać móc. Management projekta a twar džiwadła we wuchu stej předmjet spěchowanja.

Poskitki

- » Nowy hród Delnjeho Wujězda z baroknej zahrodu a jendźelskim parkom
- » něhdyši zemjanski pedagogij Delnjeho Wujězda (internatna šula, do kotrejež chodžeše wjerch Pückler jako młodženc)
- » stary tružny młyn
- » Wujězdžanska cyrkej z bohatym interjerom
- » Hamorska milinarnja: džěłaca brunicewa milinarnja
- » system kolesowanskich šćežkow wokoło jězora
- » farma dźiwiny podłu Wujězdžanskeho pobrjoha
- » kładžita cyrkej w Sprjowjach
- » wołtar z džěłarnje Lucasa Cranacha młodšeho w Klětnjanskej ewangelskej cyrkwi
- » Biosferowy rezerwat UNESCO kónčiny Hornjołužiska hola a haty

Partnerojo

Mjezynarodny kuratorij krajinowe wuměłstwo Łužiska jězorina

Zaměrowy zwjazk Krajinoweho parka „Bjerwałdski jězor“

Spěchowanske towarstwo projekta wuměłskeje krajiny „Bjerwałdski jězor“ z.t.

Zarjadniski zwjazk Hamor

LMBV wuchodna Sakska

Kontakt

Zaměrowy zwjazk Krajinoweho parka „Bjerwałdski jězor“

Jahnowa dróha 74 A

02906 Klětno

telefon: +49 (35895) 56745

telefaks: +49 (35895) 56746

baerwalder-see@t-online.de

www.lausitzer-seenland.de

Kolesowarska cyrkej w Džěžach (Diehsa) jako wobstatk syće kolesowanskich šćežkow w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

15

Projekt

Swjatki 2004 bu ewangelska cyrkej w Džěžach jako Delnjošleska kolesowarska cyrkej wotewrjena. Z tym so po Hornjej Łužicy z kolesom pućowacym přeni raz městnosć čišiny a zamyslenja poskićuje, kotraž budže z dalšim magnetom za ľahodny turizm w kónčinje Hornjołužiska hola a haty.

Zo by wokolina kolesowarjam atraktiwna była a do powotpočnjenja přeprašowała, pripravja so móžnosće k sedženju, papjerniki, stejaki za koleso a wotpowědne pokiwowe taflički. Nimo toho maja dotal ľědma wužiwane historiske chłódnicy na torhošću k wotpočnjenju a piknikej pohnuwać.

Poskitki

» měnjate wustajeńcy w cyrkwi

» kolesowanske pućowanske šćežki po Džěžach:

- Žabjaca šćežka, kolesowanska šćežka dalšeje distancy
- kołoježba wokoło Kwětonječanskeho (Quitzdorfskeho) spjateho jězora (tura 11)
- tura ke kładzitym domam (tura 6), tematiska kolesowanska pućowanska šćežka

» koplowanje a zapřijeće do syće kolesowanskich šćežkow Hornjołužiskeje hole a hatow jako kónčiny LEADER+ přez zdžěla samsne čary, tak na přikład do regionalneje kołoježby po Chołmčanskich hórkach (tura 10)

Partnerojo

gmejna Waldhufen

hosćenc „Při torhošću“ w Džěžach (Diehsa)

wólnočasny dom CFJM Kollm

kolesowy wobchod „Kólnja dwukolesow Silbe“ Niska

Kontakt

Delnjošleska kolesowarska cyrkej w Džěžach

Stara Radišska dróha 53

02906 Diehsa

narěčny partner: knjez dr. Andreas Holzhey

telefon: +49 (35827) 78826

telefaks: +49 (35827) 789500

holz.and@web.de

Kubłanje seniorow – žórło wobydlerskeho angažementa

16

Projekt

Zaměr tutoho projekta je, w kónčinje Hornjołužiska hola a haty žiwych staršich ludźi wot 55 lět sem w swojim wobydlerskim angažemenće posylnej a ludźi, kotřiž hišće njejsu tak aktiwni, k angažowanemu sobuskutkowanju při wuhotowanju a wuwianju regiona LEADER+ motiwować a jich wukmanjeć, zo bychu předewšěm za sebe samych něšto wuskutkowali.

Z předstajenjom móžnosćow aktiwneho wobdźělenja na towaršnostnym žiwjenju maja so tući starši ludźo najprjedy za temy sensibilizować, kotrež su za region specifiske. To so stawa ze znazornjowanjom aktualnych aktiwitow a iniciatiwow, zwjazanym z poskitkom móžnosćow wotpowědneho skutkowanja. Zo bychu zajimcy šansu dóstali, tute móžnosće tež wužiwać, koncipuja a přewjeduja so zarjadowanja kubłanskeho razu.

Jako wažny pomocny srědk při zwoprawdženju projekta je so wopokazało měsačne wudawanje lista senioram ze stron CSB, kotryž so rozšěrja we wšěch 29 gmejnach kónčiny Hornjołužiska hola a haty.

Poskitki

- » pisanje a fotografowanje, dokumentacija žiwjenja, džěła a kultury
- » generacije přesahowace aktiwity
- » wodženja po přirodže; wobswěto- a přirodoškit
- » wuwice wjesneje kónčiny, předewšěm ratarstwa
- » zastaranje schorjenych starych ludźi
- » zakładne kursy za wobchadženje z kompjuterom

Partnerojo

Zwjazk seniorow na wsy Sakska e.V
Njewotwisny zwjazk seniorow wokrjesa Budyšin
Wokrjesne zastupnistwo seniorow wokrjesa Kamjenca
Rada seniorow wokrjesa Delnja Šleska/Hornja Łužica
Dom biskopa Bena Smochćicy
Sakski zwjazk žonow na wsy z.t.

Kontakt

Křesćansko-socialny kubłanski skutk Sakska z.t.
Krótka dróha 8 /Miłočicy
01920 Njebjelčicy
koordinátor projekta: Thomas Domsch
telefon: +49 (35796) 97127
telefaks: +49 (35796) 97116
info@csb-miltitz.de
www.csb-miltitz.de

Wrota do dwurěčneje Łužicy – znowanatwar Serbskeho toroža

17

Projekt

Torožne wrota (Serbske wrota) tworjachu něhdy zachod do wjesneho skanzena na wustajeńcy Sakskeho rjemjesła a wumělskeho přemysła lěta 1896 w Drježdźanach. Běchu kopija na serbskich wsach rozšěrjenych torožnych domow, kotraž bu po zakónčenju wustajeńcy při Dolnym młynje w Seifersdorfskim dole pola Liegau-Augustusbada postajena.

Torožny dom dokumentuje na dojmawe wašnje serbske drjewotwarske wumělstwo a je jako samostatny pomnik škitany. Zo njeby so torožny dom jako posledni tajki zwottorhał a na tute wašnje zminyl, je gmejna Njebjelčicy z pomocu mnohich podpěraćelow twarjenje kupiła, zo móhlo so znova postajić. Serbski torož postaji so nětko jako wrota při Heldec hospodze blisko parka, gmejnskeho centruma, swjedźenišća a sportnišća w Njebjelčicach. Ma so wužiwać jako předawanišćo a informaciski centrum kaž tež jako pokładnja při swjedženskich zarjadowanjach. Drjewjane twarjenje je 10,14 m dołhe a 2,90 m šěroke. Přejězd je 3,60 m šěroki. Po boku přejězda su na jednej stronje jedna rumnosć a na tamnej dvě.

Wosebita hódnota torožneho domu jako pomnik je jeho jónkrótnosć ze swojej specifiku serbskeho drjewotwara; je to historiski pokład – wrota do dwurěčneje Łužicy.

Poskitki

- » informaciski centrum a předawanišćo z pokładnju za swjedženske zarjadowanja
- » informaciski centrum za wopytowarjow Heldec hospody
- » informaciski centrum za kolesowacych po Krabatowej šćežce
- » informaciski centrum za putnikow po Ekumeniskej putniskej šćežce
- » domiznowědny mozaikowy kamjeń kubłanja za šulerjow

Partnerojo

Pomnikoškit krajnoradneho zarjada Kamjenc
Domizniske a kulturne towarstwo Njebjelčicy
Heldec hospoda Njebjelčicy
gmejnske zarjadnistwo Njebjelčicy
Serbski muzej

Kontakt

Gmejnski zarjad Njebjelčicy
Hłowna dróha 9
01920 Njebjelčicy
telefon: +49 (3578) 301006
telefaks: +49 (3578) 302491
gemeinde@nebelschuetz.de
www.nebelschuetz.de

KRABATOWY nowy wudwor we Wulkich Ždžarach

18

Projekt

W KRABATOWEJ wsy Wulke Ždžary nad Hórnikočanskim jězoram přetwarja a rekonstruuja třistrónski burski statok na towarstwowy a turistiski centrum. Zaměr je, za wobydlerjow a hosći stworić žiwy dom wjesneho towarstwoweho žiwjenja, tudyšeho turistiskeho a přemysłoweho poskitka, Wulkoždžarowskeho „KRABATA“ a cyłeho KRABATOWEHO regiona – dwurěčneje Łužicy.

Stworja so rumnosće za towarstwa a zarjadowanja tudyšich towarstwow kaž tež rumnosće za stajnu wustajeńcu wo žiwjenju a skutkowanju Jana von Šadowica, mjenowaneho KRABAT, zetkawanišćo za wobydlerjow ze stajnje wobsadženym serwisowym běrowom a regiowobchod.

Poskitki

- » rumnosće za zarjadowanja domizniskich towarstwow
- » wobydlerski běrow a turistiska informacija
- » forum přemysła a poslužbow
- » KRABATOWA wjes a dožiwjenje domizny, stajna wustajeńca wo žiwjenju a skutkowanju „KRABATA“
- » wobchod regioproductow/wobchod KRABATOWSKICH produktow/kontaktny a incoming-běrow „Dožiw mištra KRABATA“

Partner

KRABAT wjesny klub a Domizniske towarstwo Wulke Ždžary z.t.
gmejna Łaz
KRABAT z.t. Towarstwo regionalneho wuwica w dwurěčneje Łužicy
džiwadłowa skupina „Von's Dorf“ Wulke Ždžary
akordeonowa skupina Wulke Ždžary
měšany chór Domizniskeho towarstwa Wulke Ždžary
Karnewalske towarstwo Wulke Ždžary z.t.
Přemysłowe towarstwo KRABATOWYCH wsow nad Hórnikočanskim jězoram z.t.
EMK serwisowy běrow, Eva Maria Mrosk, Wulke Ždžary

Kontakt

„KRABAT“ wjesny klub & Domizniske towarstwo Wulke Ždžary z.t.
Stara póstowa dróha 10 a/ Wulke Ždžary nad Hórnikočanskim jězoram
02999 Łaz
telefon: +49 (3571) 604521
telefaks: +49 (3571) 604184
www.krabatregion.de

EMK-serwisowy běrow Eva-Maria Mrosk
Regiowobchod a kontaktny běrow „Dožiw mištra KRABATA“
Hłowna dróha 29/Wulke Ždžary nad Hórnikočanskim jězoram
02999 Łaz
telefon: +49 (35726) 55402
telefaks: +49 (35726) 55400
emk-servicebuero@online.de

Natwar wuhladnišća při bizonowym chodrze

19

Projekt

Westernske sydlišćo w Dubcu/Walddorfje wuwijaše so zašle lěta k znatej turistiskej atrakciji za wopytowarjow zbliska a zдалoka. Nimo towarstwoweho domu nastachu tu wšelake twarjenja z drjewa, kaž na přikład whiskysaloon, westernska cyrkej, tequilla-bara, kowarnja atd. po westernskim wašnjju.

Wot lěta 2005 sem je so na ranch stadło bizonow zadomiło, štož je wopytowarjam dalši magnet. Za hosći bywa nětko cyłe lěto zajimawe, wšědny dzeń bizonow w chodrze zeznawać abo tež trochu westernskeho flaira do so srěbać. Wuhladnišćo, kotrež ma so znowa natwarić, ma mjez druhim tomu słužić, zo hodži so cyłe chodro lěpje přewidzeć a skoćata lěpje wobkedźbować.

Lěpšina sydlišća je tež to, zo leži blisko B 115 a syće kolesowanskich a pućowanskich šćežkow (Wjelča a Žabjaca kolesowanska šćežka, kolesowanska šćežka podłu Nysy, jěchanska šćežka).

Poskitki

- » wodženja po ranch Forest Village
- » wopyt bizonoweho chodra
- » projektne dny za šulske rjadownje
- » wotkrywanje žiwjenskeho wašnja bizonow
- » stacija na kolesowanskej šćežce (Wjelča šćežka)
- » zarjadowanja (swjedzeń countryja, dzeń wotewrjenych duri a dalše)

Partnerojo

Dubčanske domizniske towarstwo
Třělcowske towarstwo Krušwica
Dobrowólna wohnjowa wobora Dubc
Domizniske towarstwo Chwalecy (Quolsdorf)
Twenty Seven Club Hatk (Teicha)
Konje & jěchanje Steffen Paulo
Indianistika ze swójbu Kuchra & přećelemi
„Thunder Heels“ Dubc

Kontakt

Dubčanske karnewalske towarstwo z.t.
Wjesna dróha 67
02956 Dubc
telefon: +49 (35772) 41035
telefaks: + 49 (35772) 41105
forestvillageranch@gmx.de
www.country-daubitz.de

Koncepcija za zarjadowanje jednotneho systema informacije a wodženja turistow po kónčinje LEADER+ Hornjołužiska hola a haty

20

Projekt

Za cyłkownu holansku a hatnu kónčinu ma so – njewotwisnje wot hranicy wokrjesow – jednotny system informacije a wodženja naćisnyć. Na informaciskich taflach doporučuja so wopytowarjam zajimawostki a sposrědkuja so informacije wo wosebitosćach krajiny. Při tym kładže so wažnosć na turistiske cile we wotpowědnej gmejnje kaž tež na dalše zajimawostki w cyłym regionje abo tež na prawidłowne wjerški (na přikład Tydženje lužiskeje ryby). Jednotnje wuhotowany informaciski a wodženski system ma tomu přinošować, zo so naša kónčina jako region turizma prezentuje, štož ma jeje rozwiću a nic naposledk nowym impulsam we wobłuku poskićowanja přenocowanja a gastronomije přinošować. Derje koncipowany a wuwjedženy turistiski wodženski system móhl tomu přinošować, zo so zaměrowa skupina z wobswětom wědomje wobchadźacych a aktiwnych turistow w přiběracej měrje za region zajimuje.

Poskitki

- » 6 kolesowanskich šćežkow na dlěšu distancu a wjace hač 70 tematiskich kolesowanskich šćežkow, wjace hač 3 500 km woprijaca syć kolesowanskich šćežkow w Hornjej Łužicy
- » brošurje „Radwandern in der Oberlausitz“ a „Oberlausitz per Rad“
- » Biosferowy rezerwat „Hornjołužiska hola a haty“
- » regionalne wjerški, kaž „Tydženje lužiskeje ryby“

Partnerojo

Turistiski zwjazk Hornja Łužica-Delnja Šleska z.t.
wokrjesy Budyšin, Kamjenc, Delnja Šleska/Hornja Łužica
Biosferowy rezerwat Hornjołužiska hola a haty
Turistiske tzwr – Kraj a ludźo

Kontakt

Marketingowa towaršnosć
Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Tzschirnerowa 14 a
02625 Budyšin
telefon: +49 (3591) 48770
telefaks: +49 (3591) 487748
info@oberlausitz.com
www.oberlausitz.com

Saněrowanje kuchinskeho pawiljona w Njeswačanskim hrodowskim parku

21

Projekt

Njeswačanski hród a park stej pomnikaj a swědkaj čłowječich stawiznow, kotrejuž zachowanje je w zajimje zawnosće. Z historiskeho wida zaručowaše kuchinski pawiljon zastaranje knježich wobydlerjow hrodu, hosći a služownych. Na tutu zastaračelsku funkciju w našim koncepcje najwjazujemy. W pawiljonje maja turistiska informacija, kofejownja, stawnistwo, towarstwowe rumnosće a zjawne nuzniki nastać.

Turistiska informacija ma za wopytowarjow koordinować wšelakore turistisce zajimawe aktiwity na teritoriju gmejny (wustajeńcy na hrodže a w pawiljonmaj, domizniski muzej, Łuhowski młyn na kózłach, swjedženje towarstwow) a nadregionalne aktiwity (Žabjaca šćežka, Serbske impresije, Krabatowa kolesowanska šćežka, planowana archeologiska kolesowanska šćežka, čara po městach a zajimawostki w susodnych gmejnach). Jako wotnožka Turistiskeho teritorialneho zwjazka „Hola a haty w Budyskim kraju z.t.“ ma nastać centrum informacije a pućowanja na kole.

Poskitki

- » wšelaki serwis, wodženja po hrodže a po parku, předpředań zastupnych lisćikow za zarjadowanja, sposrědkowanje móžnosće přenocowanja, plany parkow, předań kolesowanskich a pućowanskich kartow, campingowych přewodnikow
- » planowany wotewrjenski čas wot meje do oktobra wšědnje wot 10.00 do 17.00 hodž.
- » kolesa přenajaca stacija „Po Hornjej Łužicy na kole“ Turistiskeho teritorialneho zwjazka „Hola a haty w Budyskim kraju z.t.“
- » wobšěrne informacije wo kónčinje

Partnerojo

Turistiski teritorialny zwjazk „Hola a haty w Budyskim kraju z.t.“
Marketingowa towaršnosć Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Přirodoškitna stacija Njeswačidło z.t.
Sakska ptačernja z.t.
Zwjazk hladanja přirody „Krajina hornjołužiskich horow a hatow“ z.t.
Přećeljo kultury a domizny Njeswačidło z.t.

Kontakt

gmejna Njeswačidło
Dwórnišćowa 1
02699 Njeswačidło
telefon: +49 (35933) 3860
telefaks: +49 (35933) 38611
tourismus@eschwitz.de
www.neschwitz.de

Saněrowanje Delnjeho młyna we Wósporku jako techniski pomnik

22

Projekt

Wobsah projekta je rekonstrukcija wobstajaceho młynskeho kompleksa a znowa do služby stajenje wódneho młyna. W tutym zwisku maja so wódne koło, turbina a generator za produkciju miliny restawrować resp. wobnowić. W přěnim rjedže pak ma so twarjenje do porjadka stajić, dokelž so na twarskej substancy njesnadne škody jewja.

Po uspěšnej rekonstrukciji powjedže towarstwo „Delni młyn Wóspork“ z.t. kulturny pomnik jako muzej a zjawne zetkawanišćo kubłanskeho razu. Ze wšelakimi kubłanskimi nošerjami so kooperaciske zrěčenja podpisaja, zo móhl so młodostnym a šulerjam swět džěła a žiwjenja zašłych generacijow pokazać. Prawidłowna móžnosć wopyta młyna a prezentaciske přehladki maja mjez druhim stawizniski wuznam tajkeho wódneho młyna k dobywanju miliny předstajeć.

Džeń pomnika, Džeń młyna, tradiciske zarjadowanja, měšćanski swjedžen atd. su w žiwjenju towarstwa wosebite wjerški, zo by so kompleks ze swojej regionalnej wosebitosću po móžnosći mnohim zajimcam a wopytowarjam prezentował.

Poskitki

- » wodženja po młynje (z přizjewjenjom)
- » wužiwanje rumnosćow za swjatočnosće
- » zarjadowanja a džěłarnički za šulerjow
- » zarjadowanja pod hołym njebjom po dojednanju
- » cil pućowarjam a putnikam po Młynskej kolesowanskej šćežce a Putniskej šćežce kaž tež zajimcam

Partnerojo

Šulske nošerske towarstwo Wóspork z.t.
Powołanski spěchowanski skutk Sakska w Budyšinje
Zakładna šula Wóspork

Kontakt

Delni młyn Wóspork z.t.
K Rudolphowemu młynej 2
02627 Wóspork
telefon: +49 (35876) 40232
TBVogel@t-online.de

Burski statok „Archa Noaha“ - skotarstwo na wsy – hinaši wólnočasny poskitk za džěci a z džěcimi

23

Projekt

Gmejna Wysoka Dubrawa chce we wjesnym džělu Hbjelsk burski statok, wobstejacy z noweho twarjenja a wuběhanišća za skót, natwarić. Zaměr projekta je, džěcom problematiku burskeho statoka pod nawodom kaž tež z podpěru fachowcow spřistupnjeć a direktne dožiwjenja w tutym wobłuku poskićeć. Wočehnjenje młodźatow, plahowanje a hladanje skotu, plahowanje picy a zeleniny kaž tež nazorne sprosředkowanje temow z předmjeta wěcna wěda steja při tym w srjedźišću.

Tule nabywaja a skrućeja šulerjo wažne charakterne rysy, kaž zhromadnosć, wzajomnosć, zamołwitosć a disciplinu, nabywaja wulkeje wěcneje kompetency a wuwijawa lubosć k zwěrjatam.

Poskitki

- » zajimowe zhromadženstwo „Burski statok“ – wobhospodarjenje burskeho statoka pod fachowym nawodom
- » poskitk šulskim rjadownjam k wuhotowanju specifiskeje fachoweje wučby
- » přewjedženje projektnych dnjow
- » wólnočasne zetkawanišćo młodostnych – zapřijeće do wobhospodarjenja statoka
- » poskitki pěstowarnjam – zeznaće burskeho statoka, wottwar stracha, přewzaće drobných nadawkow
- » integracija zbrašených

Partnerojo

Spěchowanske towarstwo zakładneje šule Wysoka Dubrawa
Zakładna šula z cyłodnjowskimi poskitkami Wysoka Dubrawa
pěstowarnja we Wysokej Dubrawje
Žiwjenska pomoc Niska z.t.

ratarske zawody: van Leuven, Morche, Haupt, Kutzner a Tschense

Zwjazk seniorow Hbjelsk z.t. a Zwjazk seniorow „Při Slěbornej horje“ z.t. Radšow

Towarstwo plahowanja drobného skotu Mikow z.t.

Zhorjelski zwěrjenc

skótnolěkarska praksa dr. Frank Ender

wjesne režnistwo Hbjelsk a Jakobec režnistwo w Džěžach

Kontakt

Gmejna Wysoka Dubrawa

Hłowna dróha 23

02906 Wysoka Dubrawa

telefon: +49 (35932) 3560

telefaks: +49 (35932) 35619

Gemeinde-Hohendubrau@t-online.de

Wudaće noweho wobrazowego zwjazka „Čłowjek a přiroda w Biosferowym rezerwaće Hornjołužiska hola a haty“

24

Projekt

Předstajenje bohateje přirody a wšelakich žiwjenskich rumow biosferowego rezerwata, štož so na zakładze stawizničkow (z wobrazami) wo ludžoch w biosferowym rezerwaće ilustruje. W knize předstajeja so wubrani mužojo a žony, kotřiž móža so – w přnim rjedze swójeho angažementa za přirodu abo swójeho powołanja dla – jako wusahowacy wobydlerjo kónčiny hole a hatow hódnoćić. Z pomocu eksceletnych fotow a stawizničkow wo jednotlivych wosobach so kónčina LEADER+ a tež wažne, wosebite abo rjane kónčiny krajiny a družiny zwěrjatow a rostlin předstajeja. Knižny zwjazk přinošuje tuž tomu, zo bywa kónčina tež zwonka swójech mjezow dale a znaćiša a posylnja zdobom tudyšu identitu a pomha nowe cilowe skupiny wotkrywać.

Doskónčny titl wobrazowego zwjazka rěka „In der Teichlausitz“ a je 2006 w Budyskim nakładnistwje Lusatia wušoľ.

Poskitki

» Wobrazowy zwjazk „In der Teichlausitz“ (ISBN: 3-936758-28-X) poskićuje so w městnych kniharnjach po wšej kónčinje LEADER+ a za jeje mjezami, w turistiskich informacijach, muzejach, w turistisce zajimawych wólnočasnych zarjadniščach a pola dalších akterow LEADER+ (na přikład wobchody na statoku).

» Nadregionalne rozšěrjenje organizuje so na přikład přez Weltbild, bol.de abo Amazon.de

Partnerojo

Axel Gebauer, Peter Heyne, Frank Tausch (awtorojo)

10 wobydlerjow, kotřiž předstajeja so ze swójim powołanjom abo konikom, je na wuhotowanju wobrazowego zwjazka aktiwne sobuskutkowaľo.

Nakładnistwo Lusatia Budyšin

Biosferowy rezerwat Hornjołužiska hola a haty

Krajnoradny zarjad Budyšin

Kontakt

Krajnoradny zarjad Budyšin, Zarjad wuwicća wokrjesa

narěčny partner: Jörg Lesche

Dwórnišćowa 9

02625 Budyšin

telefon: +49 (3591) 323710

telefaks: +49 (3591) 323713

joerg.lesche@lra-bautzen.de

www.landkreis-bautzen.de

Zhromadny koncept k wuwicu turizma gmejnow Njebjelčicy a Pančicy-Kukow „Kamjeń Krabata“ a Jaworskeje motocrossoweje čary

25

Projekt

Gmejnu přesahowacy areal ma so z wida turizma, ratarstwa a krajiny wuwic a wo stawiznach a kulturje serbskeho sydlenkeho ruma z jeho wosebitymi nałožkami a wašnjemi a wo jeho tradicijach informowac.

Koncept wopřija Miłočansku skału, jeje wokolinu a motocrossowu čaru w Jaworje. W přenim rjedže maja so zakładne wuměnjenja pruwowac a podobne, hižo zwoprawdžene zaměry projekta rešeršowac, pomjenowac a do koncepta zapřijeć.

Poskitki

- » turizm inkluziwnje přirodoškit, wučbnu šćežku, bliske wočerstwjenje
- » informaciski centrum wo stawiznach a kulturje serbskeho sydlenkeho ruma (serbska wjes)
- » kulturne zarjadowanja
- » park skulpturow, kulturna džěłarnička/mjezynarodne rězbarske dny
- » mjezynarodne šulerske projekty
- » demonstraciske płoniny za přirodže bliske ekologiske ratarstwo
- » nurjenski sport
- » narodne a mjezynarodne wubědžowanja w motocrossu

Partnerojo

Zarjadniski zwjazk „Při Klósterskej wodže“
gmejnski zarjad Njebjelčicy
gmejnski zarjad Pančicy-Kukow
Motocrossowe towarstwo Jawora
Domizniske a kulturne towarstwo Njebjelčicy
Křesćansko-socialny kubłanski skutk Miłočicy
Serbski ludowy ansambl Budyšin
Zwjazkowa załožba za wobswět
DOMOWINA – Zwjazk Łužiskich Serbow z.t.
Serbski gymnazij Budyšin
Nurjenski klub

Kontakt

Gmejnski zarjad Njebjelčicy
wjesnjanosta Tomaš Čornak
Hłowna dróha 9
01920 Njebjelčicy
telefon: +49 (3578) 301006
telefaks: +49 (3578) 302491
gemeinde@nebelschuetz.de
www.nebelschuetz.de

Gmejnski zarjad Pančicy-Kukow
wjesnjanosta Franc Pjetaš
Halštrowska dróha 3
01920 Pančicy-Kukow
telefon: +49 (35796) 94175
telefaks: +49 (35796) 94174
verwaltung@am-klosterwasser.de
www.panschwitz-kuckau.de

Znowanatwar kładžiteho domu „Gródkowska bróžeń“ a zarjadowanje jako „Wjelči dom“

26

Projekt

Z tutej bróžnju ma so wjace domoródných wopytowanjow a turistow do „Erlichtec dwora“ přiwabić. Dale ma so we wobłuku wustajeńcy znazornjeć, kak ludźo w regionje z nawrótom wjelka wobchadžeja. We wobłuku wustajeńcy ma so wobšěrna a turistam powabliwa informacija wo žiwjenskim wašnju lužiskeho wjelka poskićeć. Zaměr je, předsudki wottwarić. Mnozy ludźo zwjazuja wjelka z předstawu wo wowki łapacym monsteru. Po swojim žiwjenskim wašnju pak je wjelk rubježne zwěrjo, kotrež je nastupajo ludźi jara płošiwe a skedźbne.

Dla mjezy přesahowaceho wuznama wjelčich stadłow so wustajeńca tež w pólsčinje a jendželščinje wuhotuje.

Twarskotechnisce budže bróžeń nastupajo zalutowanje energije a twarjenjoweje techniki na najnowšim techniskim niwowje. Nic naposledk docpěje so standard domu z niskej přetrjebu energije. Z tym budže objekt w regionje přikładny.

Poskitki

- » wopyt wustajeńcy
- » ekskursije w kónčinje, hdžež su so wjelki zasydlili
- » přednoški wo žiwjenskim wašnju wjelka
- » přewjedženje dnja wjelka

Partnerojo

Statny muzej přirodopisa Zhorjelc
Delni zarjad přirodoškita wokrjesa Delnja Šleska/Hornja Łužica
Kontaktny běrow wjelčeho regiona Łužica
NABU Přirodoškitny zwjazk Sakskeje z.t.
Towaršnosć za škit wjelka z.t.

Kontakt

Gmejnski zarjad Rěčicy
Při hajnkowni 2
02956 Rěčicy
telefon: +49 (35772) 4210
telefaks: +49 (35772) 42127
post.rietschen@kin-sachsen.de
www.rietschen-online.de

Naprawy w sydlišću „Erlichtec dwór“

27

Projekt

„Erlichtec dwór“ je ansambl historiskich kładzitych domow. Tute twarjenja wobsteja z chójnowych zdónkow, kotrež buchu z wulkej sekeru hranite bite. Wulki džěl z nich steješe přenjotnje w kónčinje do wotkryća Rychwałdskeje brunicoweje jamy. Na „Erlichtec dworje“ buchu twarjenja na nowym městnje postajene. Sydlišće njeje muzej, ale žiwe sydlišće. Kóždy přesadźene twarjenje so wužiwa. W nich so prezentuja tradicionalne techniki rjemjesła kaž tež wustajeńcy a přewjeduja so najwšelakoriše zarjadowanja. Z projektom polěpšuje so hospodarskosć rjemjeslnikow a zarjadnišćow, kiž běchu so tule zasydlili. Wobsah projekta su slědowace jednotliwe naprawy: wodźenski system za wopytowarjow, parkowanišća za prózdinarjow a rjemjeslnikow, přirodne jewišće, transportabelne wikowanske stejnišća, wozelenjenje sydlišća a přizamknjenje k milinowodej předewšěm za zarjadowanja.

Poskitki

- » wustajeńcy wo burskim žiwjenju w zašłosći
- » prezentaciske předstajenje a předań tradicionalneho rjemjeslniskeho wuměłstwa
- » předań přirodnych tworow
- » wustajeńca a přednoški wo wjelkach
- » wodźenje po přirodze a nócne pućowanja při połnym měsačku
- » zabawa za džěci w prózdnińskim programje
- » dźiwadłowe předstajenje „Keklerjow na Erlichtec dworje“
- » swjedźenje a wiki
- » kursy najwšelakorišich rjemjeslniskich technikow
- » swjedźenska bróžeń, kotraž hodži so wutepić, za wjetše zhromadźizny a priwatne swjedźenje
- » moderne nócłěhi, tež za dlěšodobne přebywanje

Partnerojo

přemysłownicy na Erlichtec dworje

Zwjazk hladanja přirody „Łužica“ z.t.

Spěchowanske towarstwo „Kładźite domy na Erlichtec dworje“;

narěčny partner knjez Prietzel

projektna skupina: přirodoškitny wulkoprojekt „Hatne kónčiny Delnja Sprjewja-

Hammerstadt“ Zaměroweho zwjazka „Přirodoškitna stacija Nysa“; narěčny partner knjez dr.

Fritz Brozio

Kontaktny běrow wjelčeho regiona Łužica

Kontakt

Gmejnski zarjad Rěčicy

Při hajnkowni 2

02956 Rěčicy

telefon: +49 (35772) 4210

telefaks: +49 (35772) 42127

post.rietschen@kin-sachsen.de

www.rietschen-online.de

Projekt

Wuchadžejo z myslički, dowolnikarjam a hosćom na krótkim pobyće wosebite dožiwenje nakupowanja poskićić, a nawjazuju na ideju „Kulinariskeho přewodnika“ w projekće „Tydženje lužiskeje ryby“ nadžěłamy z 32 poskićowarjami regionalnych produktow nakupowanski přewodnik „Regionalne speciality z kónčiny Hornjołužiska hola a haty“.

Z tutej kartu doporučamy regionalne speciality, kotrež so zhotowjeja w swójbnych zawodach, na burskich statokach, w hatnistwje a pčólnistwje a pokazujemy, kotři poskićowarjo su podłu kolesowanskich šćežkow, kotre produkty měli so na wikach abo pola priwatneho poskićowarja wuspytać a što móže sej hósć jako specialitu našeje kónčiny sobu domoj wzać.

Nimo toho nasta material, w kotrymž móže so tež domoródnny wo poskitku regionalnych specialitow w kónčinje Hornjołužiska hola a haty informować, kiž móže sam wužiwać abo hosćej (turistej) doporučić.

Poskitki

» zběrka informacijow wo přidatnych dožiwenjach za hosći, kiž móža burski statok, wiki přirody, dwórski abo rybarski swjedžen a podobne wopytać, a wo móžnosćach nakupje regionalnych produktow

Partnerojo

32 poskićowarjow regionalnych produktow: pčolarjo, hatarjo, burske statoki, poskićowarjo džiwiny, pjerizny, zeleniny, marmelady a poprjancow, hornčernje a młyny
Přirodoškitna stacija Njeswaćidło

Kontakt

Turistiski teritorialny zwjazk
„Hola a haty w Budyskim kraju z.t.“
knjeni Lehmann
Při knježim dworje 4c
02699 Rakecy
telefon: +49 (35931) 21220
hotline: 0180 56 50 56 0
telefaks: +49 (35931) 20021
info@oberlausitz-heide.de
www.oberlausitz-heide.de

Šulska bróžeń – burski statok jako rjadowniska stwa

29

Projekt

„Šulerjo ratarstwo dožiwa“

Naš ratarski zawod ma swoje sydło na staršiskim štyristronskim statoku. Tuchwilna struktura zawoda je nas k tomu pohnuła, zo twarjenja na statoku hinak wužiwamy. Tuž nasta w něhdyšej hródži dwórski wobchod z kaminowej stwu.

Džěl bróžnje bu přetworjeny do šulskeje rjadowniskeje stwy. Tule dóstawaja zajimowane rjadownje dohlad do džensnišeho ratarstwa. Zachowajo pomnikoškitny charakter, njebuchu twarjenja wotwonka změnjene. Nutřka wita nas rustikalno-přitulna atmosfera. Šulska bróžeń ma so w přichodže jako kulturne zetkawanišćo našeje wsy wuwivać. Móže so wužiwać za informaciske zarjadowanja a swójbne swjedženje.

Poskitki

- » wodženje po statoku za zajimowane šulske rjadownje a skupiny
- » wuhotowanje wučbnych jednotkow k temje: howjaze mjaso, běrna, jabluko, kirbs a mnoho dalšeho
- » wotnajenje bróžnje za kulturne a swójbne zarjadowanja
- » hlej lětny plan www.bauernhof-ladusch.de

Partnerojo

Marketingowa towaršnosć
Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Cuzowobchadniske towarstwo Šleska Hornja Łužica
Biosferowy rezerwat Hornjołužiska hola a haty
šule z regiona
Šule w zelenym

Kontakt

Ladušec burski statok
Nisčanska dróha 26
02906 Chrebja-Nowa Wjes
telefon: +49 (35893) 6300
telefaks: +49 (35893) 50737
bauernhof-ladusch@t-online.de
www.bauernhof.ladusch.de

Archeologiske zajimawostki podłu nadregionalnych kolesowanskich šćežkow w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

30

Projekt

Z předstudije je Krajny zarjad archeologije wudželał archeologiske zajimawostki w kónčinje Hornjołužiska hola a haty. Tute so pod turistiskim aspektom wobdžela. Su zwjazane přez hižo eksistowace kolesowanske šćežki, tak zo móže je hósć optimalnje „wobjězdzić“. Tute zajimawostki zaprijeja so do turistiskeho zwičnjowanja třěšnjeje znački Hornja Łužica. Splećenje do syće z poskitkami přenocowanja a gastronomiskich zawodow kaž tež wólnočasnych zarjadnišćow je za trajne etablěrowanje kónčneho produkta na wikach wuznamne. Dalši zaměr projekta je splećenje do syće aktiwnych nošerjow wukonow znački „Po Hornjej Łužicy na kole“, štož je w Sakskej a Němskej jónkrótny pječat kwality za serwis w kolesowanskim turizmje.

Poskitki

- » swójski printmedij
- » wustup w interneće pod www.oberlausitz.com a www.radwandern-oberlausitz.de
- » dalše naprawy marketinga, kaž medijowe a zjawnostne dźěło, wozjewjenje nawěškow
- » wupokazanje čary z informaciskimi taflemi k temje

Partnerojo

wokrjes Kamjenc
wokrjes Budyšin

Kontakt

Marketingowa towaršnosć
Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Tzschirnerowa 14 a
02625 Budyšin
telefon: +49 (3591) 48770
telefaks: +49 (3591) 487748
info@oberlausitz.com
www.oberlausitz.com

„Łužica słodži“ – kampanja za hromak a běrny w sakskej Łužicy

31

Projekt

Tři kampanje maja identifikaciju z regionom (sakskej Łužicu) z pomocu regionalnych ratarskich produktow spěchować a eksistowace lokalne aktiwity zesylnejć. Běrny a hromak jako regionalnje typiskej ratarskej produktaj z wulkim potencialom direktneje předanje wužiwaja so jako „nošerjo identity“.

Z kampanju „Łužica słodži“ ma so zwyżić staw informacije a zasadna dowěra přetrjebarjow, spěchować natwar dlěšodobnych počahow a etablěrowanje dožiwjenskich atrakcijow kaž tež zhromadne wabjenje.

Poskitki

- » běrnjacy a hromakowy kostim („Knjeni Běrna a knjez Hromak z Łužicy“)
- » mobilne info-stejnišćo, akcija z plakatami, toboły
- » lětak za kampanju zwjazany z akciju dobropisow a informacije wo produktomaj
- » dožiwjenski nakup w klóštrje Marijina hwězda, na „Erlichtes dworje“ w Rěčicach a na Dworje hladanja krajiny w Stróži
- » jednotliwe akcije kaž prezentacije w ratarskich zawodach, medijowe terminy na polu, tydzeń specialitow w hosćencach

Partnerojo

statne zarjady za ratarstwo w Niskej, Kamjencu a Lubiju, zarjadnistwo Biosferoweho rezerwata, Zwjazk hladanja krajiny Łužica z.t., Křesćansko-socialny kubłanski skutk Sakska z.t. kaž tež Marketingowa towaršnosť Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr su akcije přesahowacy partnerojo.

Eksistowace projekty a lokalne iniciatiwy so do kampanjow zapřijeja. Při jednotliwych akcijach kooperuje so z mnohimi ratarskimi zawodami, zarjadowarjami a hosćencami.

Kontakt

Sakski krajny kuratorij
Wjesny rum z.t.
Krótka dróha 8/ Miłočicy
01920 Njebjelčicy
telefon: +49 (35796) 97124
telefaks: +49 (35796) 97116
klotsche@slk-miltitz.de
www.slk-miltitz.de
www.lausitz-schmeckt.de

Ratarski marketing za KRABATOWY region – koncept za wuwíce a zwičnjowanje regionalnych wobtokow maćiznowy a energije

32

Projekt

Nimo spěchowanja turizma, kultury a dorozumjenja mjez ludami je wuwíce hospodarstwa w dwurěčneje Łužicy jedne z hłownych ćežišćow džěła KRABATOWEHO z.t

KRABATOWY region charakterizuja předewšěm lěsnistwo, ratarstwo a rybarstwo. Z nadžěłanjom koncepta „Ratarskeho marketinga za KRABATOWY region“ ma so skutownemu wutworjenju syće a zwičnjowanju ratarskich předewzaćow, direktnych wikowarjow a regionalnych producentow mlokarskich, pjekarskich, rězniskich a ratarskich produktow polěkować.

Z konceptom maja so nowe puće a móžnosće při wužiwanju hižo datych strukturow pokazać a kwalitatiwnje polěpšić.

Čežišćo maja być regionale rječazy tworjenja hódnotow, principije hospodarstwa wobtokow, wobhospodarjenje płoninow za produkciju picy a žiwidłow kaž tež róstnych surowiznow a zwoprawdženje na stejnišćo přiměrjenych wobhospodarjenskich systemow.

Z wuwicom pječata kwality KRABAT® za regionalnych producentow matej so mjez druhim transparenca za wužiwarja a spóznamnosć produktow z domizny spěchować.

Poskitki

- » wuwíce a zwičnjowanje regionalnych wobtokow maćiznow a energije
- » wuwíce regionalnych produktow
- » wuwíce pječata kwality KRABAT® za regionalne produkty a producentow
- » poskitki za turizm k rozšěrjenju wědy a dožiwjenski turizm w škleńčanej, dožiwjomnej produkciji
- » spřihotowanje a kwalifikowanje hižo eksistowacych poskitkow

Partnerojo

ratarske předewzaća
direktni zwičnjowarjo mlokarskich, pjekarskich, rězniskich a ratarskich produktow

Kontakt

KRABAT z.t. – Po slědach Krabata
Towarstwo za regionalne wuwíce w dwurěčneje Łužicy
Hłowna dróha 9
01920 Njebjelčicy
telefon: +49 (3578) 784696
telefaks: +49 (3578) 784697
info@krabatregion.de
www.krabatregion.de

Polěpšenje serwisa kolesowanskim turistam w kónčinje Hornjołužiska hola a haty

33

Projekt

We wobłuku partnerskeje kooperacije „Po Hornjej Łužicy na kole“ ma so přez Kolesowy pool Łužica a Turizmowu towaršnosć zwr – Kraj a ludźo serwis za pućowanje na kole po kolesowanskich šćežkach w kónčinje Hornjołužiska hola a haty polěpšić (www.radwandern-oberlausitz.de). Zasadžejo dwaj specielnej připowěšakaj za transport kolesow ma so tule po wšej kónčinje serwis pućowacym na kole zaručić.

Při tym dźiwaja partnerojo w projekće tež na wosebitosće kolesowanskich šćežkow w kónčinje Hornjołužiskeje hole a hatow a předewšěm w biosferowym rezerwaće. Wosebje w tutej kónčinje so po dotalnych nazhonjenjach wo skerje małe skupinki jedna. Zasadjenje małego busa a specielneho připowěšaka za transport kolesow je tež při pućowanju w jednym směrje (hósć jědže jenož jednu čaru resp. móže so na dwórnišću direktnje ke kolesowanskej šćežce dowjezc dać) móžne abo poskičuje alternatiwu při špatnym wjedrje.

Poskitki

» profesionalny transport kolesow we wobłuku projekta „Po Hornjej Łužicy na kole“ kaž tež na kolesowanskich šćežkach, za kotrež wabi Marketingowa towaršnosć Hornja Łužica-Delnja Šleska

- Kolesowanska šćežka podłu Wóдры a Nysy
- Sprjewina kolesowanska šćežka
- Žabjaca kolesowanska šćežka
- Delnjołužiska hórnistwowa čara
- KRABATOWA kolesowanska šćežka
- Kolesowanska šćežka „Serbske impresije“

Partnerojo

Turizmowa towaršnosć zwr – Kraj a ludźo (zarjadowarka individualnych a skupinskih pućowanjow na kole)

Kolesowy pool Łužica (profesionalny wupožčowar kolesow)

Kontakt

Turizmowa towaršnosć zwr – Kraj a ludźo

knjez Jörg Krause

Dróha dr. Wilhelma Külza 1

02977 Wojerecy

telefon: +49 (3571) 408030

telefaks: +49 (3571) 408031

j.krause@lausitz-tourismus.de

www.lausitz-tourismus.de

Kolesowy pool

knjez Frank Schwaar

Wuchodna dróha 29

01904 Wjazońca

telefon: +49 (35951) 34246

telefaks: +49 (35951) 34316

info@fahrradpool-lausitz.de

www.fahrradpool-lausitz.de

Wudžěłanje koncepta za wužiwanje a wobhospodarjenje KRABATOWEHO młyna w Čornym Chołmcu

34

Projekt

W Čornym Chołmcu, džělu města Wojerec, ma so předewzaće „KRABATOWY młyn Čorny Chołmc“ zwoprawdźić.

Dwě projektnej ideji stej tule z wuchadzišćom resp. matej so zwjazać, w zwoprawdźenju so wzajomnje wudospołnjeć a wot so čerpać.

1. „KRABATOWY młyn Čorny Chołmc“ wot Spěchowanskeho towarstwa KRABATOWY młyn Čorny Chołmc z.t.
2. „Młodžinske kubłanišćo (kubłanje a zaběra)“ Džěłoweho a socialneho centruma Kamjenc

Jedna z přerich kročelow je wudžěłanje wužiwanskeho a wobhospodarjenskeho koncepta. W nim maja so třebne inwesticije kaž tež naslědne kóšty, hladajo na hospodarsce nošne wobhospodarjenje, přepytować resp. předstajić.

Poskitki

Je mnoho předstawow, kotrež maja so we wobłuku koncepta wo wužiwanju a wobhospodarjenju podkłasć a - hladajo na móžne zwjazanje do syće - analizować a na jich hospodarskosć pruwować.

Partnerojo

Zaměrowy zwjazk Halštrowski doł
wokrjes Kamjenc
bjezwokrjesne město Wojerecy
Džěłowy a socialny centrum Kamjenc
KRABATOWE z.t.
Spěchowanske towarstwo KRABATOWY młyn Čorny Chołmc z.t.

Kontakt

Marketingowa towaršnosć
Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Tzschirnerowa 14 a
02625 Budyšin
telefon: +49 (3591) 48770
telefaks: +49 (3591) 487748
info@oberlausitz.com
www.oberlausitz.com

Koncepcija wo industrijno-kulturnych kubłach w kónčinje Hornjołužiska hola a haty z ćežišćom wokrjesa Delnja Šleska/Hornja Łužica k dobywanju nowych partnerow a jich wzajomneho splećenja do trajneje syće za knihujomne turistiske poskitki

35

Projekt

Zaměr projekta stej dobywanje nošerjow turistiskich wukonow z ćežišćowym poskitkom industrijneje kultury a wuwianje knihujomnych džělnych poskitkow a pawšalow. Tute so zawjedu do marketingowych naprawow Turistiskeho teritorialneho zwjazka Kraj podłu Nisy z.t. a do třěšnjeje znački Hornja Łužica. Na tute wašnje su do skutkowneho turistiskeho zwičnjowanja zapřijate. Koncepcija wo industrijno-kulturnych kubłach w kónčinje Hornjołužiska hola a haty a wokrjesa Delnja Šleska/Hornja Łužica, kotruž bě Wuwićowa towaršnosć Delnjošleska Hornja Łužica zwr zdžěłała, služeše ze swojej analyzu nastupajo konkurencu a zaměrowe skupiny a z wudžěłanjom skutkowych namjetow splećenja jako zakład.

Poskitki

- swójski printmedij
- internetna prezentacija pod www.oberlausitz.com
- knihujomne poskitki:
- jednotliwy dypk dnjoweho programa: - čara kołowokoło Berzdorfskeho jězora – Što zwostawa po wučerpanju brunicowych jamow?
- - cyłodnjowska kolesowanska kołoježba: Na slědach wudobywanja brunicy we Łužicy – w geoparku Mužakowskeho zahorka po puću
- - tura na cyły dzeń: Industria wčera a džensa “Woheń, pěsk a fantazija”
- - tura na cyły dzeń: Łužiske kontrasty – mjez parkowymi krajinami a industrijnymi stawiznami

Partnerojo:

- Bjerwałdski jězor – Zaměrowy zwjazk Krajnoweho parka „Bjerwałdski jězor“
- Erlichtec dwór Rěčicy
- Łopatokolesaty bager SchRs 1200 č. 1452 Hagenwerder
- Lěsna železnica Mužakow
- Muzej rjemjesła & přemysła Zahor (Sagar)
- Drjewjane domy w Niskej – Muzej a turistiska informacija Niska
- Muzej dobywanja zornowca Kralowski Haj (Königshein)
- Škleńčerski muzej Běła Woda
- Wuměłstwowy młyn Ludwigsdorf

- Turistiski teritorialny zwjazk Kraj podłu Nisy z.t.

Kontakt

Marketingowa towaršnosć
Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr
Tzschirnerowa 14 a
02625 Budyšin
telefon: +49 (3591) 48770
telefaks: +49 (3591) 487748
info@oberlausitz.com
www.oberlausitz.com